

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosiastri (Hilarii) tractatus in epistolas Pauli ad Galatas, Ephesos, Philippenses, Thessalonicenses, Collocenses, Titum, Timotheum, Philemonem - Cod. Aug. perg. 97

Ambrosiaster

[Reichenau ?], [9. Jahrh.]

Tractatus in epistola ad Philomonem

[urn:nbn:de:bsz:31-65662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-65662)

tollere eius uita. nemulios hortaretur ad fidem. quodcum prope
 impleteret. di. pudentia liberatus. apostolus insultat illi infirmu
 illum testificans. quia de ore eius ereptus est. Quia quod cupi
 uit. implere non potuit. Igitur di. auxilium mortu se ereptum gra
 tulatur. Et de prouidentia dñi tam securus est. ut et de futuris
 temptationibus liberari se credat. Et non solum liberari ad pre
 sens. uerum etiam saluum se futurum in die iudicii. & regnaturu
 cum dño xpo in eterna secula. **Salutate prisilla & aquila &
 onesifori domum. et astus remansit corinthi. trofimum autem
 reliqui infirmum miletu. Sollicitus esto ante hiemem uenire.**
Aquila et prisilla. hi sunt apud quos hospitanus operabatur manibus.
 onesiforus autem hic est. cui testis est in prima epistola. Quid est
 tamen ut presente apostolo qui mortuos excitabat. trophimus in
 firmaretur. sed signa propter incredulos facta sunt. Et quia
 ex diuersis causis meritum collocatur apud dñm. ut siue quum tri
 bulatione. siue in egritudine. dño gratias agit. Nec ab aduersa
 parte suffragium quaerit. ut proficiat meritis apud dñm. Prop
 ter imbres autem et frigora commonuit. ut autumno ad se ue
 niret. **Salutate cubolus. et pudens. et linus. et claudia. & fra
 tres omnes.** More consueto completa est epistola. salutatione
 fratrum. **Dñs ih̄s xps cum sp̄u tuo.** Haec subscriptio apostoli est
 quod signum est dicit in omni epistola. et quia di. filius. idem filius
 hominis est. et ih̄s dicitur. & xps. Ut & homo significetur & ds.
 duobus nominibus nuncupatur. utroque tamen nomine dignitas
 designatur. quia ratione sunt nomina posita. **EXPLICIT EPIS
 TOLA AD TIMOTHYUM. INCIPIT AD PHILEMONEM.**
**Philemoni familiares litteras mittit. pro Onesimo seruo eius scri
 bit. roma decurtere.** Philimon nulla erat ecclesiasticae ordina
 tionis praeditus dignitate. sed uis. laudabilis unus ex plebe. Cui
 excusa onesimi serui eius. familiares litteras facit. Ut non solum

ignoscat ei . sed & dō gratias agat . quia de illum recipit . ut
non seruū aestimet . sed dilectissimum fratrem ;

INCIPIT TRACTATUS IN EPISTOLAM AD PHILEMONIM .

Paulus uinctus xpi ihu . & timotheus frater . philomoni dilecto
fratri . & laborum nobis participi . & appie sorori karissime
& archippo commilitoni nro . et domestice eius ecclesie
gratia uobis & pax a dō patre nro et dno ihu ; Ut dignitate
epistolae a se missae faceret . ab iniuria sua cepit ; Sicut enī
peccati causa uinciri obprobrium est . ita contra pro xpo uin-
cula custodiae sustinere . maxima gloria ; Eo enim tempo-
re quo hanc epistolam misit . in custodia erat . quam uis clericus
non fuerit . philemon tamen inter erat ecclesiasticis necessi-
tibus . causa deuotionis ; Unde participem hunc dicit labo-
rum ; Sunt enim multi . qui cum sint digni . excusant tamen .
infirmos semetipsos iudicantes tamen ministerii . unde uere
digni ipparent . **Gratias ago dō semper mentionē tuā faci-**
ens in orationibus meis . audiens fidem tuam . et caritatē quā
habes ad dnm ihm . et in omnes scōs . ut communicatio tua accep-
ta fiat in agnitione omnis boni . quae in nobis est in xpo ;
Gaudere se dicit . et dō gratias referre . in precibus suis . quia
firmus erat in fide . et bonis operibus insistebat . qui enim diligit
xpm probare hoc debet in seruos eius ; Sciens dnm sibi impu-
taturum . quicquid constiterit erogatum in seruis ; Apōs-
tolus tamen hoc se dicit addere precibus . ut operatio eius
cum cognitione fiat bonitatis . hoc est ut tali hoc mente ope-
retur . ut in futurum huius rei expectet mercedem ; **Gaudi-**
um enim magnum habui & consolationē super caritate tua
quia uisecta scōrum requieuerunt per te . fr . Manifest-
tum est . quia idcirco se significat laetum ēē . quia scōrum ne-
cessitatibus . utensilia ministrabat ; Unde plus gaudet . et cer-

tus ex hoc . quia obsequeretur & mandatis eius . quem con-
 stat esse potorem ; *Qua propter multam fiduciam habens*
in xpo imperandi tibi . quod ad rem pertinet . propter curi-
tatem magis deprecor . cum talis sis . sicut paulus senex .
nunc uitem & uinctus xpi ihu ; Quantum ratio exigebat .
 dignum erat imperare . discipulo magistrum . et fiduciam
 apostolicam auctoritatis ; Sed quia uir bonus erat .
 philemon . per affectum illum prouocare obaudire . qua-
 si coeuum aetatis . et uinctum xpi ihu . id est obligatum
 negotiis dominicis . uel propter nomen eius . subiectum
 uinculis . sicut erant & ipsi apostoli ; Tales enim fuerunt .
 iudas & silas . qui cum ex plebe essent . primores inter fra-
 tres . obligauerunt semetipsos dominicis actibus . ut una-
 cum apostolis coagonizarent propter fidem dñi . unde silas .
 particeps laborum inuenitur apostoli ; *Obsecro te desilio*
meo . quem genui in uinculis onesimo . quondam tibi inutile .
nunc uero tibi mihiq . uilem . quem misi ; Tu autem illum
id est sicut mea uiscera suscipe . que ego uolueram . apud mentem
ipsam retinere . ut ipse ministraret in uinculis euangelii . sed
contra tuum consilium . nihil uolui facere . et non aetud ex
necessitate bonum tuum esset . sed uoluntarium ; Non
magnum est . humilem inclinare se . laudabile uero est .
sublimem uirum humilare se ; Ideo apostolus rogat eum .
 cui imperandi habet potestatem . ut in omnibus forma sit .
 ad profectum metitorum ; Onesimū ergo profugum decur-
 rentem ad diuinū auxilium . cum esset in custodia urbis
 romę . baptizauit apostolus . Uidens in illo utilitatis
 spem . quem sic commendat . ut suum animum in illo sig-
 nificet . *Idoneum . ex in . utili factum . tam secularibus*
quam diuinis obsequis ; *For sitan enim idcirco recessit*

ad horam . ut aeternum illum reciperes . non iam uelud seruum . sed pro seruo dilectissimum fratrem . maxime mihi quanto autem magis tibi & in carne . et in dño ; Onesimus offensus dño proprio . confugit longa peregrinatione ad apostolum . ut ostenderet se non ad hoc recessisse . ut delicti esset obnoxius . sed ut oblitteratis peccatis utilis seruaretur ; In tantum ut non solum domino suo aequalis fieret meritis . sed ipso magistro frater ; Et ne philemon aliquod ut ad solet quasi dominus aduersus seruum fastidium inflationis pateretur . humiliat illum . cum dicit illum fratrem . et in carne . et in dño ; Ut sublata humanae conditionis causa . quia omnes ex uno sumus adam . fratres nos cognoscamus ; Maxime cum fides accedit media . quae omnem superbiam amputat ; **S**iergo habes me socium . adsume illum sicut me ; Tantum se affectum habere circa onesimum ostendit . ut tunc philemonem quem superius laudat . participem suum dicit sustulisse suscepit . quasi apostolum ; Hoc est enim quod dixit salomon . seruo sapienti . liberi seruient ; Quod dictum terrori est philemoni . Ut saltim uel hac causa adsumeret eum . sicariate flecti non posset ; **S**in autem aliquid lesit te . aut debitor est hoc mihi imputa ; Nunc excusationem iracundiae conuellit . ne forte si elesum se ab eo quereretur . ut illi ignoscendum minime uideretur ; Quod si esset . sibi imputandum dicit . per que regni caelorum heredes futuri sunt . qui ante peccauerunt ; **E**go paulus scripsi mea manu . ego reddam . ut non dicam tibi . quod & ante ipsum mihi debes ; Si qua offensa est onesimi . cautione tuam testatur esse idoneam . et pro illo satis faciat . & ut uerum loquatur . suberigit se . et dicit . quia minus ab illo exigit quam debere probatur ; In seruo enim cognoscitur satis facere . qui se ipsum debito onerat ; Ita frater egote fruar in dño . **re fice uiscera**

mea in xpo . fiducia habens . obauditionis tuae . scripsi
 tibi . sciens quia super qua dico faties . Modoblandi
 tur ut obauditio eius uoluntaria sit . ut possit fructu
 habere . sic ergo puocat eu ut amplius fatiat qua postula
 tur ab eo . solet enim fieri . ut qui uidet bene de se sentiri .
 meliorem se prebeat . **Simul autem & prepra mihi hos
 prium . spero enim quod & per orationes uras donabor
 uobis .** Ut sollicitiorem illu fatiat . et magis oboediat
 uenturum esse illi significat . Solent enim absentes con
 temni . et ut quid apostolus hic adhuc esse non dedigna
 tur . qui semper tedia passus est . et extia ceder . per
 secutiones ac uincula . et cuius requies erunt . nisi in so
 lo xpo . sed propter profectum credentium . ut & inimi
 cos crucis xpi confunderet . addi gloria augmentanda
 carnem suam passionibus offereret . ut animae suae
 et corpori coronas immortalitatis acquireret . **Salua te
 epaphras concaptiuus meus in xpo ihu . marcus . aristar
 cus . demas . lucas . adiutores mei .** hos omnes partici
 pes gloriae suae testatur . **Gratia dñi nri ihu xpi cu
 spu urō amen .** haec subscriptio . apostoli est . confirman
 tis epistolam missam .

XP LICIT . EPISTOLA . AD PHILEMONEM .